



เชื่อไหมว่า เดือนหงาย เดือนมืด
ข้างขึ้น ข้างแรม สัมพันธ์กับการแพร่
กระจายของโรคเอดส์ พูดอย่างนี้
ไม่ได้หมายความว่า ข้างขึ้นข้างแรม
น้ำขึ้นน้ำลง ไปกระตุ้นฮอริโมนให้คน
มีความต้องการทางเพศสูงขึ้นหรือก
นะครับ แต่กำลังจะบอกว่าปรากฏ
การณ์ทางธรรมชาติดังกล่าวส่งผลต่อ
จังหวะชีวิตของคนท้องถิ่น ซึ่งจะไป
กำหนดจังหวะวงจรชีวิตวิทยาของ
โรคอีกทีหนึ่ง

ดังเช่นที่หมู่บ้านชาวประมง
แห่งหนึ่งของจังหวัดตราด ซึ่งทาง
ทิศตะวันออกของหมู่บ้านมีเทือกเขา
บรรทัดทอดยาวเป็นแนวกั้นพรมแดน
กับประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนอีกด้าน
โอบล้อมด้วยทะเลไกลสุดสายตา

การทำประมงแถบนี้มีทั้งประมง
น้ำตื้นซึ่งออกทะเลแค่ 2-3 วันก็กลับ
เข้าฝั่ง และประมงน้ำลึกซึ่งออกทะเล
ไม่น้อยกว่าครึ่งเดือน ยกเว้นฤดูมรสุม
ที่เรือประมงอาจกลับเข้าฝั่งเร็วกว่า
กำหนด โดยลูกเรือประมงส่วนใหญ่
เป็นคนถิ่นอื่นที่โยกย้ายมาทำงาน

เดือนหงาย ง่ายพิ้ง

นอกจากนั้นยังมีพวกที่แปรรูปอาหารทะเลอยู่บนฝั่ง หมู่บ้านแห่งนี้จึงมีผู้คนอพยพเข้าออกหมุนเวียนอยู่ไม่ขาด

รวมถึงพวกผู้หญิงที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่ราว 150-200 คน แจวเรือผ่าคลื่นลมทะเลจากประเทศเพื่อนบ้านมาสู่หมู่บ้านชาวประมงแห่งนี้ เพื่อขายบริการทางเพศให้แก่ลูกเรือประมงที่จะกลับเข้าฝั่งช่วงเดือนหงาย แล้วจึงแจวเรือหรืออาศัยเรือโดยสารกลับประเทศตอนช่วงเดือนมิดรอให้ถึงเดือนหงายค่อยกลับมาใหม่ หมุนเวียนเป็นวงจรอย่างนี้

ผู้หญิงกลุ่มนี้รู้ว่าชาวประมงในหมู่บ้านจะออกทะเลช่วงเดือนมิดเพราะสามารถมองเห็นปลาได้ชัดเจนกว่าช่วงเดือนหงายหรือเดือนสว่าง ช่วงเดือนมิดของแต่ละรอบเดือนจึงเป็นเวลาออกทะเลทำประมง

เมื่อถึงฤดูมรสุมที่ทะเลเปิด ซึ่งมีอยู่สองช่วงในรอบปี คือ ช่วงลมว่าลมหนาวในเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม และช่วงลมมรสุมใหญ่ใน

ฤดูฝน เป็นช่วงเวลาที่ลูกเรือประมงส่วนใหญ่แยกย้ายกลับภูมิลำเนาของตน แต่ยังมีบางส่วนที่พาเรือไปหลบมรสุมบนหมู่เกาะต่างๆ ผู้หญิงกลุ่มนี้จะอาศัยเรือประมงตามไปขายบริการให้แก่ลูกเรือตามหมู่บ้านบนเกาะเหล่านั้น และจะกลับมายังหมู่บ้านชาวประมงอีกครั้งในช่วงทะเลใกล้จะเปิด เพื่อรอต้อนรับลูกเรือที่ทยอยกลับมาจากภูมิลำเนา

ช่วงเดือนหงาย หากพูดด้วยภาษาทางระบาดวิทยาคลินิกก็ต้องบอกว่า เป็นช่วงเวลาที่เชื้อเอดส์ (agent) กับกลุ่มเสี่ยง (host) มาเจอกันมากที่สุด

จากการสุ่มตัวอย่างสำรวจ ผู้หญิงกลุ่มนี้ร้อยละ 60 ติดเชื้อเอดส์ พวกเธอมีชีวิตที่น่าสงสาร มาจากครอบครัวยากจน ต้องเสียตัวให้กับนายหน้าค้ามนุษย์ที่ประเทศตนเอง ก่อนถูกหลอกว่าจะพามาทำงานที่ประเทศไทยซึ่งรายได้ดีกว่า เช่น ทำงานร้านอาหารคาราโอเกะ หรือเป็นพนักงานขายเสื้อผ้าตามร้าน

แต่สุดท้ายก็ถูกข่มขืนและข่มขู่ให้ขายบริการทางเพศตามหมู่บ้านชาวประมงฝั่งตะวันออก

ผู้หญิงเหล่านี้รู้ว่าตนเองติดเชื้อเอดส์ แต่บอกว่าชีวิตนี้ขอเพียงทำงานหาเงินส่งไปให้พ่อแม่พี่น้องที่บ้านพอมีกินมีใช้ ไม่ลำบากทุกข์ยากเหมือนเดิมก็พอใจแล้ว ตัวเองจะตายจากอะไรก็ไม่สำคัญ

หากพูดภาษาระบาดวิทยาคlinikอีกก็ต้องบอกว่า ความยากจนผลักดันให้ผู้หญิงจากประเทศเพื่อนบ้านมาเจอกับลูกเรือผู้ชายที่อพยพมาจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศเราเพื่อทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัวเช่นกัน

ลักษณะภูมิประเทศ นิเวศวิทยาท้องถิ่น ผนวกกับโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เป็นธรรม เช่น ปัญหาความยากจน ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายหญิง ได้ก่อรูประบาดวิทยาท้องถิ่นขึ้น เป็นระบาดวิทยาการแพร่กระจายเชื้อเอดส์ในท้องถิ่นชาวประมงฝั่งตะวันออกที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ๕

กับโรคเอดส์

